

TÜM DERSLER

KONU ANLATIMI

- + TÜRKÇE
- + MATEMATİK
- + FEN BİLİMLERİ
- + SOSYAL BİLGİLER
- + DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
- + İNGİLİZCE

 İSLEYEN
ZEKÂ

?

SINIF

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

Melek ve Ahiret İnancı

Hac ve Kurban

Ahlaki Davranışlar

Allah'ın Kulu ve Elçisi: Hz. Muhammed

İslam Düşüncesinde Yorumlar

A. GÖRÜLEN VE GÖRÜLEMİYEN VARLIKLAR

İçinde bulunduğumuz evren zengin bir varlık aleminde oluşmaktadır. Bu varlıklardan bazıları doğrudan görülüp duyu organlarıyla algılanabilirken bazılarının görülebilmesi için özel olarak tasarlanmış araçlara ihtiyaç vardır. Çevremizdeki insanları, dağları, ağaçları bakar bakmaz görürüz. Çok hızlı hareket eden, kendini kamufle eden hayvanları görmek ise oldukça zordur. Hücreleri, atomları ve kızılötesi ışınları doğrudan göremeyiz. Uzayın derinliklerindeki gezegenleri görebilmek ya da çevremizdeki bazı sesleri duyabilmek insan için ancak bazı aletler yardımıyla mümkün olabilmektedir. Bu örnekler de göstermektedir ki insandaki duyu organları sınırlı bir kapasiteye sahiptir.

Varlıklar âlemi üç grupta incelenebilir:

- * Duyu organlarıyla algılanabilen varlıklar. (İnsan, kalem, ağaç vb.)
- * Özel aletlerle algılanabilen varlıklar. (Teleskopla görülebilen gök cisimleri, mikroskopla görülebilen mikro organizmalar vb.)
- * Ancak Allah'ın haber vermesiyle hakkında bilgi sahibi olduğumuz ruhani varlıklar. (Melek, cin, şeytan, ahiret vb.)

Görülmeyen ruhani varlıklar melek, cin ve şeytan olmak üzere üç grupta ele alınabilir. Melek; Allah tarafından nurdan yaratılıp çeşitli işlerde görevlendirilen gözle görülmeyen varlıklardır. Cin; Yüce Allah'ın ateşten yarattığı, akıl ve irade sahibi olup gözle görülmeyen varlıklara denir. Şeytan ise ateşten yaratılan, Allah'ın emrine karşı geldiği için ilahi rahmetten kovulan asi ve kibirli varlığa verilen isimdir.

B. MELEKLER VE ÖZELLİKLERİ

Müslümanların kabul etmesi, gönülden inanması gereken şartlara imanın şartları denilmektedir. Meleklerle inanmak da imanın şartlarından biridir.

“Ve meleklerle: ‘Âdem’e secde edin dedik.’ İblis hariç (hepsi) secde ettiler. O ise diretti ve kibirlendi, (böylece) kafirlerden oldu.”

(Bakara suresi, 34. ayet)

“Peygamber, Rabb'i tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız, işittik, itaat ettik... Ey Rabb'imiz! Affına sığındık. Dönüş sanadır dediler.”

(Bakara suresi, 285. ayet)

Dinimizde imanın esasları bir bütündür. Meleklerin varlığı Kur'an'da belirtildiği için Allah'ın varlığına inandığımız gibi meleklerin de varlığına inanmalıyız. Melekler gözle görülmeyen manevi varlıklardan olsa da bizler onları Allah'ın ve Peygamberimizin bizlere tanıttığı kadarı ile bilir ve o şekilde iman ederiz.

Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamberimizin hadislerinde meleklerin özellikleri açıklanmıştır.

- * Nurdan yaratılmışlardır. Gözle görülmezler.
- * Kısa sürede çok uzun mesafelere gidebilirler.
- * Yeme, içme ve uyuma ihtiyaçları yoktur.
- * Cinsiyetleri yoktur. Evlenip, çocuk sahibi olma özelliklerine sahip değildirler.
- * Çeşitli şekillere girebilirler.
- * Günah işlemezler. Sürekli ibadet ederler.
- * Allah'ın bildirdikleri haricinde gaybı bilemezler.
- * İnsanları koruyarak onların iyiliği için dua ederler.

Gayb: Gelecek ve gelecek zaman içerisinde gerçekleşecek olaylar; öldükten sonra dirilme, hesap günü, cennet, cehennem gibi insanların duyu organları ve akıllarıyla haklarında bilgi edinemeyecekleri âlem.

Meleklerin sayıları bilinmemekle birlikte Kur'an ve bazı hadislerde meleklerin bir kısmının adlarından ve görevlerinden söz edilmektedir.

Cebrail (a.s.): Vahiy meleği olarak bilinir. Allah'ın emir, yasak ve öğütlerini peygamberlere bildirmekle yükümlüdür.

Mikail (a.s.): Yağmur, kar, fırtına vb. doğa olaylarını düzenleyen melektir.

Azrail (a.s.): Ömür süresi tamamlananların canlarını almakla görevli olan meleklerdir.

İsrafil (a.s.): Sûr denilen bir alete üflemeyle görevlidir. Kur'an-ı Kerim'de bildirildiğine göre İsrafil sûra iki kez üfleyecektir. Birinci üfleşte bütün canlılar ölecek, dünya hayatı tamamen son bulacaktır. İkinci üfleşte ise bütün insanlar yeniden dirilecek, mahşer adı verilen yerde, Allah'ın huzurunda toplanacaktır.

Dört büyük melek dışında Kur'an-ı Kerim'de bahsedilen diğer meleklerden bazıları ise şunlardır:

Koruyucu (Hafaza) Melekler: İnsanları görünmez kötülöklere karşı koruyan meleklerdir.

Yazıcı (Kirâmen Kâtibin) Melekler: İnsanların yapmış olduğu sevap - günah, iyi - kötü davranışları yazan meleklerdir.

Sorgulayıcı (Münker - Nekir) Melekler: Ölen insanların kabirde sorguya çekmekle görevli meleklerdir.

Ayrıca bazı hadislerde insanın kalbine doğruyu ve gerçeği ilham etmekle görevli meleklerin var olduğu, özellikle âlim müminlere rahmet okumakla görevli meleklerin varlığı bildirilmektedir.

Meleklerle inanan insan,

- * Olumlu ve güzel davranışlar yapmaya çalışır.
- * Haramlardan kaçınır. Yalan, iftira, gıybet, hırsızlık gibi başkalarına zarar veren davranışlardan uzak durur.
- * Doğruluğu, dürüstlüğü alışkanlık hâline getirir.
- * Kendini huzur ve güven içerisinde hisseder.
- * Yaşadığı zorluk ve sıkıntılar karşısında güçlü olur, ümitsizlik ve karamsarlığa kapılmaz.

Aklıma kötülük geldiğinde hemen vazgeçiyorum. Çünkü meleklerin varlığına iman ediyorum, onların görevlerini biliyorum ve iyilikler yapıyorum.

Melekler gibi cinlerin varlığı ve bazı özellikleri Kur'an-ı Kerim'de açıklanmaktadır.

“Cinler bilinçli ve irade sahibi varlıklardır.”

(En'am suresi, 130. ayet)

“Cinlerin de inananları ve inkâr edenleri vardır.”

(Cin suresi, 14. ayet)

Dinde olmadığı halde bilgisizlik sebebiyle dinden zannedilen ruh çağırma, falcılık, sihir ve büyü gibi bazı batıl inançlar söz konusudur.

Dinimize göre ölen bir insanın ruhunun tekrar dünyaya dönmesi, dünyadaki insanlarla iletişim kurması mümkün değildir. Dolayısıyla ruhların geldiği iddiasıyla yapılan ruh çağırma asla inanılmaması gereken boş ve batıl bir işittir.

Kur'an'da Neml suresi 65. ayetinde “De ki: Göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka bilen yoktur...” buyrulurken geleceği Allah'tan başkasının bilmesinin mümkün olmadığı vurgulanmıştır. Bu bakımdan İslam inancına göre fal bakmak, baktırmak ve bu fallar sayesinde gelecekle ilgili haber alınabileceğine inanmak doğru değildir.

Batıl inançlardan biri de sihir ve büyüdür. Bazı yollarla doğaüstü güçleri kullanarak normalde olmayacak şeyleri gerçekleştirmeye çalışmak demek olan sihir ve büyüyle uğraşmak İslam dininde kesin olarak yasaklanmıştır.

İnsanlar arasında şeytanla ilgili bazı yanlış inançlar da vardır. Cinlerle aynı maddeden yaratılan ve Allah'a isyan ettiği için O'nun huzurundan kovulan şeytanın amacı Allah'ın dininden ve iyiliklerden uzaklaştırmaktır. Şeytanın insanları Allah'a ortak koşanlar ve kendisini arkadaş edinenler dışında iman edenler ve Allah'a tevekkül edenler üzerinde bir hakimiyeti yoktur. Şeytana uyan şeytanlaşır. Bu bakımdan insanı kötülüğe sevk eden şeytanlardan Allah'a sığınmalıdır.

Sağlıklı bir inanca kavuşmaya engel olan, Allah'ın koyduğu kurallardan sapmaya sebep olan batıl inançlardan uzak durmak için dinimizi Kur'an ve sahih hadislerden öğrenmeli ve güvenilir olmayan kişilerin sözlerine itibar edilmemelidir.

C. DÜNYA VE AHİRET HAYATI

Ahirete inanmak, imanın altı şartından birisidir. Ahiret, insanın ölüm sonrasında dirileceği, dünya hayatında yaptıklarının hesabını vereceği ve sonsuza kadar yaşayacağı yerdir.

Her insan doğar, büyür ve ölür. Her insan için az yaşasa da çok yaşasa da ölüm kaçınılmazdır. Öldükten sonra başlayan ahiret hayatı ise dünya hayatı gibi sonlu değildir. Ahiret, ölümden sonra başlayacak olan yeni ve sonsuz bir hayattır. Dünyaya gelen her insan bu sonsuz yolculuğun ilk adımını atmış olur.

Çevremize baktığımızda ölme ve dirilmenin her an gerçekleşen normal olaylar olduğunu görürüz. Kış geldiğinde bitki ve ağaçlar yapraklarını döker ve ölüm süreci başlar. Bahar geldiğinde ise doğa yeşillere bürünür ve yeniden diriliş meydana gelir. Buna benzer olaylar ahiretin ve yeniden dirilişin varlığına en güzel örneklerdir.

Allah değişik nimetler verdiği insanı sebepsiz yaratmamış, insandan yaşamı boyunca iyi ve faydalı işler yapmasını istemiştir. Hayat insan için bir imtihan dünyasıdır.

“Hanginizin daha iyi amel işleyeceğini ortaya koymak için ölümü ve hayatı yaratan O’dur.”

(Mülk suresi, 2. ayet)

Ahiret kişinin aklını kullanarak kavrayamayacağı gaybe ait bir konudur. Bu konuda tek bilgi kaynağı vahiydir. Allah bizlerden dünya ve ahiret dengesini gözetmemizi, dünya hayatında üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmemizi istemektedir.

“Allah’ın sana verdiğiinden ahiret yurdunu iste ama dünyadan da nasibini unutma...”

(Kasas suresi, 77. ayet)

D. AHİRET HAYATININ AŞAMALARI

Her insan kendisi için belirlenmiş hayatı yaşadıktan sonra ölür. İnsanın bu dünyadaki hayatının Allah’ın belirlediği zamanda sonlanmasına ölüm, ömrün son bulunduğu bu ana ecel denir. Kimsenin ölümünü erkene alması ya da geciktirmesi mümkün değildir.

“Hiçbir kimse yok ki, ölümü Allah’ın iznine bağlı olmasın. (Ölüm) belli bir süreye göre yazılmıştır...”

(Âl-i İmran suresi, 145. ayet)

İnsan öldüğünde ruhu, kıyamet kopup yeniden diriliş gerçekleşinceye kadar dünya ile ahiret arasındaki berzah denilen âlemde bekletilir ve ölen her insan mezarında Münker ve Nekir melekleri tarafından sorguya çekilir.

Yaşadığımız dünya ve dünya hayatı da bir gün son bulacaktır. Kıyamet denilen o gün geldiğinde İsrail isimli meleğin sūra üflemesiyle evrendeki düzen bozularak tüm canlılar ölecek ve hayat son bulacak, İsrail meleğinin sūra ikinci kez üflemesiyle bütün insanlar yeniden dirilecektir.

Not

Kıyametin ne zaman kopacağını yalnızca Allah bilir. Peygamberler ve melekler de dahil olmak üzere Allah dışında hiç bir varlık kıyamet saatinin ne zaman olduğunu bilemez.

“İnsanlar sana kıyamet saatini soruyorlar. De ki: Onun ilmi ancak Allah’ın nezdindedir. Ne bilirsin belki kıyamet yakında olur.”

(Ahzab suresi, 63. ayet)

Ölümden sonra ba's denilen yeniden dirilişle birlikte ahiret hayatı başlayacak ve tüm insanlar mahşer denilen büyük bir alanda toplanacaktır. Burada insanlar dünya hayatında yaptıkları iyilik ve kötülüklerin karşılığını göreceklerdir. İnsanların sevap ve günahları **mizan** denilen hassas bir terazide tartılacaktır. Kiramen Katibin meleklerinin yazmış olduğu, kişinin dünyadayken işlemiş olduğu iyilik ve kötülüklerin yazılı olduğu amel defteri herkese gösterilecektir. Hesaplar görüldükten sonra mahiyetini ancak Allah'ın bildiği, cehennemin üzerinde kurulmuş olan bir yol veya köprü olarak kabul edilen sıratı müminlerden bazıları hızla, bazıları daha yavaş bir şekilde geçerek cennete giderler. Kâfirler ise sıratı geçemez ve cehenneme düşerler. Sonuç olarak insanlar yaptıkları iyi iş ve güzel davranışların neticesi olarak cennetle ödüllendirilirken yapılan kötü iş ve fiilleri cehennemle cezalandırılacaktır.

Allah, insanı yoktan var etmiş, yaratmıştır. Ölen bir kişiyi yeniden diriltmenin kolay bir iş olmadığı düşüncesi yanlıştır. Rabb'imiz her şeye kadirdir. Onun gücünün yetmeyeceği hiçbir şey yoktur. İnsanı yoktan var eden Allah'ın yeniden diriltmeye de gücü yeter. Elbette ki bir şeyi yeniden yapmak, hiç yokken yapmaktan daha kolaydır.

"Gökten bereketli bir su indirdik, onunla bahçeler, biçilecek daneler bitirdik. Kullara rızık olması için birbirine girmiş, küme küme tomurcukları olan uzun boylu hurma ağaçları yetiştirdik. Ve o su ile ölü toprağa can verdik. İşte hayata yeniden çıkış da böyledir."

(Kâf suresi, 9-11. ayetler)

E. AHİRET İNANCININ İNSAN DAVRANIŞLARINA ETKİSİ

Yüce Allah'ın en önemli özelliklerinden biri O'nun adil olmasıdır. Allah'ın adaleti gereği insanlar ahiret hayatında yaptıkları iyilikler için ödüllendirilirken işledikleri kötülükler için cezalandırılacak, böylelikle herkese yaptıklarının karşılığı tam olarak verilecektir.

Rabb'imizin bir diğer özelliği de merhametli ve affedicidir. O, yapılan her iyiliğe kat kat fazlasıyla mükafat verirken, kötülöklere ise yalnızca onun karşılığı

kadar ceza vereceğini belirtir. Allah hata yapan, günah işleyen kimseleri ise merhametinin gereği olarak hemen cezalandırmaz. Tövbe edip hatalarından dönmesi için insanlara süre verir, fırsat tanır. İşledikleri günahlar için pişmanlık duyup kendisinden bağışlanma dileyenleri affeder. Bu bakımdan kişi Allah'ın rahmetinden ümidini kesmemelidir.

"Şüphe yok ki Allah zerre kadar haksızlık etmez. (Kulun yaptığı iş eğer bir kötülük ise onun cezasını adaletle verir.) İyilik olursa onu katlar (kat kat arttırır), kendinden de büyük mükâfat verir."

(Nisa suresi, 40. ayet)

Allah'ın adaleti, merhameti ve affediciliğine inancı olan bir insan hayatın bir imtihan yeri olduğunu bilir. Öldükten sonra tekrar diriltileceğine, bu dünyada yaptıklarından hesaba çekileceğine inanır. Yaratılış amacının Allah'a kulluk etmek olduğunu bilir ve buna göre davranışlar sergiler. Allah'ın adaleti karşısında hesap verme korkusuyla yalan, iftira ve başkalarının arkasından konuşma gibi insanlara zarar veren davranışlardan sakınır. İçki, kumar, haksızlık, hırsızlık gibi olumsuz alışkanlık ve davranışlarda bulunmamaya çalışır.

Ahirete olan iman kişiye yaratılış amacını ve sorumluluklarını her zaman hatırlama imkanı sağlar. Bu inanç sayesinde daima faydalı işler yapmaya çalışır. Yoksul ve kimsesizleri koruyup gözetir. Gayretli, temiz, dürüst bir insan olmaya çalışır. Bu tür davranışlar sayesinde Allah'ın kendisini seveceğini ve ahirette cennetle ödüllendireceğini bilir. Yaşadığı iç huzur ve mutluluk sayesinde hayatına anlam katar.

Ahiretin varlığına inanan bir insan için yaşamak ne kadar doğalsa ölüm de o kadar doğaldır. Bu nedenle kişi ölümden sonra yok olma, sevdiklerinden ayrılma gibi korkulardan uzak durur. Ölümün Allah'ın bir emri olduğunu bilir, yakınlarının ölümü karşısında isyan etmez.

F. BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. İSA (A.S)

Hz. İsa (a.s) İsrailoğullarına gönderilen ve Kur'an-ı Kerim'de ismi bildirilen peygamberlerdendir.

Yüce Allah, Hz. İsa ve onun annesi Meryem'i tüm insanlık için birer ibret kılmıştır. Hz. Meryem, hiç evlenmemesine rağmen bir mucize sonucu hamile kalmış ve İsa Peygamber babasız olarak dünyaya gelmiştir. Kur'an'ın üstün, seçkin ve temiz olarak nitelendirdiği Hz. Meryem, çeşitli iftiralarla çevresinden gördüğü baskıya rağmen sabretmiş ve oğlunu büyütmeyi başarmıştır.

İsa (a.s), peygamber olunca kendisine kutsal kitap olarak İncil verilmiştir. O, insanları doğru yola çağırmış, onlara güzel öğütler vermiştir. İsa Peygamber, kendisine içtenlikle bağlanan on iki havarisi (yardımcısı) ile birçok yerde insanların Allah'a inanmalarını, O'nu sevmelerini, tüm insanların kardeş oldukları, birbirlerini incitmeden sevgi ve saygıyla hareket etmeleri gerektiğinden bahsediyordu. Hz. İsa insanların kurtuluşu ve mutluluğu için büyük sıkıntı eziyetlere katlanmış, onların iyiliği ve doğru yolu bulmaları için Rabb'ine dua etmişti. Onun bu mücadele azmine rağmen çok az insan kendisine inanmıştır. İsa Peygamber'in bu çabasını çıkarlarına uygun görmeyen toplumdaki belli bir kesim tarafından o, bir bozguncu gibi tanıtılarak ortadan kaldırılmak istendi. Kur'an-ı Kerim'de bildirildiğine göre Yahudiler Hz. İsa'yla ilgili bu planlarında başarılı olamadılar. Onu ne öldürebildiler ne de haça gerebildiler. Onun yerini haber veren kişiyi Allah Hz. İsa'ya benzetti. İsa diye haça gerdikleri ve öldürdükleri başka bir kişiydi. Hz. İsa ise Allah'ın katına yükseltildi.

İsa Peygamber son derece yumuşak huylu, insanlara karşı şefkat ve sevgiyle dolu bir yaratılıştaydı. Sade giyinir ve çok sade yaşardı. İnsanları doğru yola çağırma için, toplumun en fakirleriyle özel olarak ilgilenirdi. Allah'ın izniyle körler ve cüzzamlıları iyileştirir, ölüleri hayata döndürürdü.

Hz. İsa insanları Allah'ın birliğine kabule yani tevhid inancına çağırmıştı. İsa Aleyhisselam'a inandıklarını söyleyen Hristiyanlar, onun Allah'ın katına çıkarılmasından sonra kendisine "Allah'ın oğlu" demişler ve giderek dinin özünden uzaklaşmışlardır. Yüce Allah birçok ayette Hristiyanları bu inanç ve davranışlardan dolayı kınamaktadır.

"Muhakkak ki 'Allah, Meryem oğlu Mesih'tir.' diyenler kâfir oldular. De ki: Şayet Allah, Meryem oğlu Mesih'i, annesini ve yeryüzünde bulunanların tamamını helak etmek isterse, O'na karşı kim bir şey yapabilir? Göklerin, yerin ve aralarındaki her şeyin mülkü Allah'ındır. O dilediğini yaratır; O her şeye güç yetirendir."

(Mâide suresi, 17. ayet)

G. BİR SURE TANIYORUM: NÂS SURESİ VE ANLAMI

Kur'an-ı Kerim'in 114. ve son suresidir. "Nâs" insanlar demektir. Ayetlerin sonu "nâs" kelimesiyle bittiği için sure bu adı almıştır. Peygamberimiz Nâs ve Felak surelerini kötülüklerden korunmak amacıyla okumayı tavsiye ettiği için bu iki sureye "Muavvizeteyn Sureleri" denir. Surede insanların, en büyük düşman olan şeytan ve onun her türlü vesveseyle insanları aldatan yardımcılarından, insan ve cinlerin kötülüklerinden Allah'a sığınmaları istenmiştir.

Okunuşu

Bismillâhirrahmânirrahîm

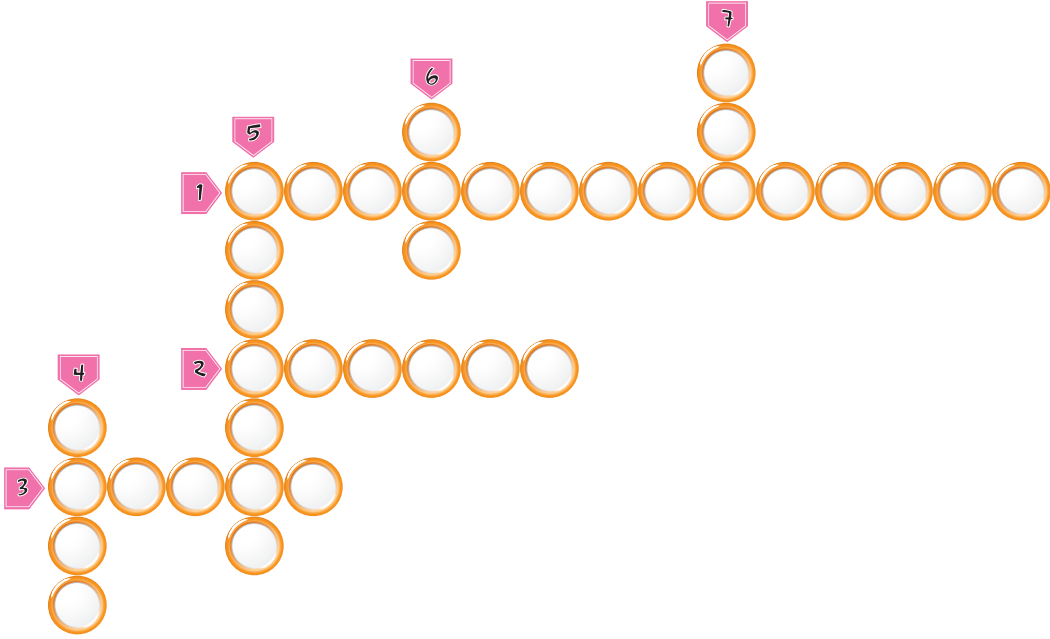
1. Gul eûzü birabbinnâs. 2. Melikinnâs. 3. İlâhinnâs. 4. Min şerril vesvâsil hannâs. 5. Ellezî yüvesvisü fîsudürinnâs. 6. Minel cinneti vennâs.

Anlamı

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

De ki: İnsanların kalplerine vesvese sokan, (insan Allah'ı andığında) pusuya çekilen cin ve insan şeytanının şerrinden insanların Rabb'ine, insanların melikine (mutlak sahip ve hâkimine) insanların ilahına sığınırım.

A. Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

Soldan Sağa

1. İnsanların sevap ve günahlarını yazan melekler
2. İnsanların ölüm sonrasında yeniden dirilip dünya hayatında yaptıklarının hesabını vereceği ve sonsuza kadar yaşayacağı yer
3. Nurdan yaratılmış gözle görülmeyen manevi varlık

Yukarıdan Aşağıya

4. Canlıların yaşam süresi
5. Dünya hayatının son bulup her şeyin yok olması
6. Peygamberimizin kötülükten korunmak için okunmasını tavsiye ettiği Kur'an-ı Kerim'in 114. suresi
7. Kutsal kitap olarak kendisine İncil verilen peygamber

B. Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanın başına "D", yanlış olanın başına "Y" yazınız.

1. Meleklerle iman etmek, imanın temel esaslarındanındır.
2. Nâs suresine Felak suresiyle birlikte "Muavvizeteyn" denir.
3. İnsan öldüğü zaman ebediyen yok olacaktır.
4. Kıyametin ne zaman kopacağını sadece Allah bilir.
5. Ahirete inanan insanda yardımlaşma duygusu zayıftır.
6. Yeniden dirilişten sonra tüm insanların toplandıkları meydanın adı mahşerdir.
7. Mikail meleği kıyamet günü sûra üfleme görevlidir.

1. Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimizin hadislerinde meleklerin birtakım özelliklere sahip oldukları açıklanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi meleklerin özelliklerindedir?

- A) Melekler günah işlemez.
B) Melekler çok yavaştır.
C) Meleklerin sayısı Kur'an-ı Kerim'de yazmaktadır.
D) Meleklerin hepsinin cinsiyeti kızdır.

2. Göremediğimiz hâlde pek çok şeyin var olduğunu kabul ederiz.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi gözle görülebilen varlıklar arasında yer alır?

- A) Ruh B) İnsan
C) Akıl D) Acı

3. Görmediğimiz hâlde varlığını kabul ettiğimiz pek çok şey vardır. Akıl, ruh, sevgi, merhamet gibi kavramlar bunlardandır.

Yukarıdaki açıklamadan hangi yargıya ulaşmamız mümkündür?

- A) Akıl, insanı diğer canlılardan ayıran bir özelliktir.
B) İnsanların bir arada yaşamasını sağlayan bir takım değerler vardır.
C) Bir şeyin varlık olabilmesi için gözle görülmesi gerekmez.
D) İnsan yaratılış itibarıyla zayıf bir varlıktır.

4. Dinimizin temel kaynakları olan Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde dört büyük melek ve görevleri hakkında bilgi verilmektedir.

Aşağıdaki meleklerden hangisinin görevi yanlış verilmiştir?

- A) **Cebail:** Allah'tan aldığı emirleri peygamberlere iletmekle görevlidir.
B) **Azrail:** Eceli gelen insanların canlarını almakla görevlidir.
C) **Mikail:** Ölen insanları kabirde sorguya çekmekle görevlidir.
D) **İsrafil:** Kıyametin kopması ve yeniden diriliş sırasında sûra üflemekle görevlidir.

5. "Kim zerre miktarda iyilik yaparsa karşılığını görür. Kim de zerre miktarda kötülük yaparsa karşılığını görür."

(Zilzal suresi 7-8. ayetler)

Bu ayetten hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Allah kullarına karşı adaletlidir.
B) Dünyada yaptıklarımızın karşılığını ahirette görürüz.
C) Ahirette mutlu olabilmek için bu dünyada iyi ve faydalı işler yapmalıyız.
D) İnsan sorumluluk duygusu zayıf bir varlıktır.

6. Meleklerle iman, insanın olumlu ve güzel davranışlar kazanmasını sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi meleklerle iman etmenin kazanımlarından biri olamaz?

- A) Kişiye kendini huzur ve güven içerisinde hissettirir.
B) Kişinin gaybı bilmesini sağlar.
C) Kişinin insanlara sevgi ve saygıyla yaklaşmasını sağlar.
D) Kişinin dürüst bir insan olmasına katkı sağlar.

7. I. **Kıyamet** → Dünya hayatının sona erip herşeyin yok olmasıdır.
 II. **Mahşer** → Yeniden diriltildikten sonra tüm insanların toplandığı alandır.
 III. **Ba's** → İyilik ve kötülüklerin tartıldığı alettir.
 IV. **Cennet** → İman ederek güzel davranışlarda bulunanların gideceği, içinde her türlü nimetin bulunduğu ebedî mutluluk yurduudur.
- Yukarıdaki bilgilerden kaç numaralı kavramın tanımı yanlış verilmiştir?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. 7. sınıf öğrencileri Din Kültürü dersinde işlemiş oldukları varlıklar alemi ile ilgili konuyu aralarında tartışmaktadır.

Buna göre aşağıdaki öğrencilerden hangisinin söylediği yanlış bir ifadedir?

- A) **Caner:** İnsanlar ve hayvanlar varlıklar alemi ni oluşturan unsurlar arasında yer alır.
 B) **Sevda:** Havayı oluşturan gazlar görünmeyen varlıklar arasında yer alır.
 C) **Taner:** Bitkiler, hayvanlar görülebilen varlıklar arasında yer alır.
 D) **Esra:** Gözle göremediğimiz varlıkların gerçekte olduğuna inanmak doğru değildir.

9.

İnsanların yapmış olduğu iyi ve kötü davranışları, sevap ve günahları yazan meleklerdir.

Bu açıklamada görevleri hakkında bilgi verilen melekler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Münker - Nekir melekleri
 B) Hafıza melekleri
 C) Kiramen katibin melekleri
 D) Mikail meleği

10. Ahiret inancı insanın duygu ve davranışlarını olumlu yönde etkiler.

Aşağıdakilerden hangisi ahiret inancının insan hayatı üzerindeki olumlu etkilerine örnek olarak gösterilemez?

- A) Ayşe'nin gözleri görmeyen dedesine gazete okuması
 B) Mete'nin ölümün bir yok oluş olduğunu düşünerek tedirgin olması
 C) Canan'ın yaralı bir kuşu veterinere götürmesi
 D) Fatih'in pazardan gelen annesine yardım etmesi

11. I. Gözle görülmeyen nurani varlıklardır.
 II. İçlerinde inananlar ve inanmayanlar vardır.
 III. İnsanlar gibi çift cinsiyetleri vardır.
 IV. İnsanı tehlikelerden korumakla görevli melekler vardır.
 V. Kur'an-ı Kerim'de meleklerin toplam sayısının dört olduğu belirtilmektedir.

Meleklerle ilgili verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

12.

Bir şeyin varlığını kabul edebilmek için onu mutlaka görmemiz gerekmez. Gözle göremediğimiz ve beş duyu organımızla algılayamadığımız şeylerin de varlığını kabul ederiz.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda geçen bilgi için bir örnek değildir?

- A) Adalet B) Sevgi
 C) Merhamet D) Işık

1.

“... Allah'ın, kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emrolundukları, şeyleri yapan melekler vardır.”

(Tahrir suresi, 6. ayet)

Yukarıdaki ayetten hangi yargıya ulaşamaz?

- A) Melekler Allah'ın emirlerini yerine getiren varlıklardır.
- B) Allah meleklerle çeşitli görevler vermiştir.
- C) Melekler irade sahibi varlıklardır.
- D) Kur'an'da meleklerin varlığı hakkında bilgi verilmektedir.

2.

- Allah'ın emir, yasak ve öğütlerini peygamberlere bildirmekle görevli vahiy meleğidir.
- Eceli gelen insanların canını almakla görevli melektir.
- Evrende meydana gelen yağmur, kar, rüzgar gibi doğa olaylarını yöneten melektir.

Yukarıdaki bilgilerde dört büyük melekten hangisinin görevine yer verilmemiştir?

- A) İsrail
- B) Azrail
- C) Cebrail
- D) Mikail

3.

Kur'an-ı Kerim'de belirtildiğine göre zamanı geldiğinde evrendeki düzen bozulacak, kıyamet kopacak, tüm canlılar ölecek dünya hayatı sona erecektir.

Aşağıdaki kıyamet ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kıyamet'in kopması İsrail meleğinin sura üflemesiyle başlayacaktır.
- B) Kıyamet koptuğunda dünyada hayat kalmayacaktır.
- C) Kur'an, insanlara kıyametin ne zaman kopacağına bilgisini vermektedir.
- D) Her canlı bir gün ölümü tadacaktır.

4.

Hz. İsa Kur'an'da adı geçen peygamberlerdendir.

Hz. İsa ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir mucize olarak babasız dünyaya gelmiştir.
- B) Kendisine verilen kutsal kitabın adı İncil'dir.
- C) Kur'an'da Firavun'la olan mücadeleleri hakkında bilgi verilmektedir.
- D) Kavmi tarafından öldürülmek istenmiştir.

5.

Kur'an-ı Kerim'de yer alan surelerin sonuncusudur. Sure, ayetlerin sonunda geçen ---- (insanlar) kelimesinden alır. Peygamberimiz kötülüklerden korunmak için tavsiye etmiştir.

Bu boşluğa yazılması gereken ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nâs
- B) Kevser
- C) Felak
- D) İhlas

6.

Ahirete inanan insanın, yaptığı her şeyin hesabını Allah vereceği düşüncesiyle sorumluluk bilinci gelişir. Allah'ın sevgisini kazanmak için iyilik yapmaya gayret gösterir. Ebedi cenneti hak edebilmek için suç işlemekten uzak durur.

Bu paragrafta anlatılmak istenen ana düşünce aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Sorumluluk sahibi olmayanların ahirete olan inancı zayıftır.
- B) Ahirete olan inanç insan davranışlarını olumlu etkiler.
- C) İyilik yapmayanların ahiret inancı yoktur.
- D) Suç işleyenlerin cezası bu dünyada verilmelidir.

7. “O (Kur’an) şüphesiz değerli, güçlü ve Arş’ın sahibi (Allah’ın) katında itibarlı bir elçinin getirdiği sözdür.”

(Tekvîr suresi, 19-20. ayetler)

Bu ayette vurgulanan Allah’ın emir ve yasaklarını peygamberlerine iletmekle görevli melek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cebrail B) Azrail
C) İsrail D) Mikail

8. Yaşadığımız dünyada varlıklar görünen ve görünmeyen varlıklar olarak ikiye ayrılır.

Aşağıdakilerden hangisi görünmeyen varlıklardan değildir?

- A) Şeytan B) Melek
C) Cin D) Güneş

9. Kur’an’da pek çok ayette ahiret hayatı ile ilgili bilgi verilmektedir.

Aşağıdaki ayetten hangisi ahiret hayatı ile ilgili değildir?

- A) “... Yeryüzünü ölümünün aydından o canlandırıyor. İşte siz de (kabirlerinizden) böyle çıkacaksınız.”

(Rûm suresi, 19. ayet)

- B) “De ki: Göklerde ve yerde Allah’tan başka kimse gaybı bilemez.”

(Zilzal suresi, 8. ayet)

- C) “Gökleri ve yeri yaratan, bunları yaratmakla yorulmayan Allah’ın, ölüleri diriltmeye gücünün yeteceğini düşünmezler mi? Evet o her şeye kadirdir.”

(Ahkaf suresi, 33. ayet)

- D) “Takva sahiplerine yadolan cennetin özelliği (şudur): Onun zemininde ırmaklar akar. Yemişleri ve gövdesi süreklidir. İşte bu (kötülüklerden) sakınanların (mutlu) sonudur...”

(Ra’d suresi, 35. ayet)

10. Melekler gözle görülmeyen nurdan yaratılmış varlıklardır. Yeme, içme ihtiyaçları olmayıp kısa sürede çok uzun mesafelere gidebilirler. Sayıları çok fazla olup insanların iyiliği için Allah’a dua ederler.

Yukarıdaki metinde meleklerin hangi özelliğinden bahsedilmemektedir?

- A) Gözle görülmazler.
B) Günah işlemezler.
C) Acıkıp susama gibi özellikleri yoktur.
D) Sayıları çok fazladır.

11. İnsan, akıllı ve irade sahibi bir varlık olduğu için yaptıklarından sorumludur. Bu yüzden O, dünya hayatında özgür iradesiyle işlediği fiillerin karşılığını görecekler. En küçük bir iyilik ya da kötülük ahirette karşılıksız kalmayacaktır.

Bu durumu ifade eden en uygun ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) “Allah’ın sana verdiği ahiret yurdunu iste ama dünyadan da nasibini unutma...”

(Kasas suresi, 77. ayet)

- B) “Yeryüzünde bulunan her canlı her canlı yok olacak. Ancak azamet ve ikram sahibi Rabb’inin zâtı hariç.”

(Rahman suresi, 26-27 ayetler)

- C) “Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür.”

(Zilzal suresi, 7-8. ayetler)

- D) “Rabb’inizden bağışlanma dileyin; sonra ona tövbe edin. Muhakkak ki Rabb’im çok merhametlidir, (müminleri) çok sever.”

(Hûd suresi, 90. ayet)

2. ÜNİTE

A. İSLAM'DA HAC İBADETİ VE ÖNEMİ

Hac, İslam dininde yapılması buyurulan temel ibadetlerdendir. Hac, sözlükte bir yeri ziyaret etmek anlamına gelir. Dini terim olarak ise yılın belirli günlerinde ihrama girilerek dinimizce kutsal sayılan Kâbe, Arafat ve çevresindeki yerlerin ibadet niyetiyle ziyaret edilmesidir.

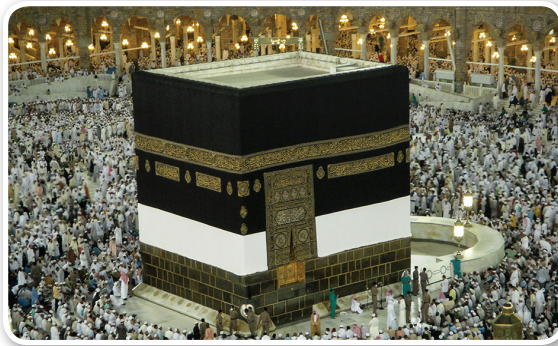
Hac, hem beden hem de mal ile yapılan bir ibadettir. Hicretin 9. yılında farz kılınmıştır.

“... Gücü yetenlerin o evi (Kâbe’yi) haccetmesi, Allah’ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır.”
(Âl-i İmran suresi, 97 ayet)

Hac kimlere farzdır?

- Akıl sağlığı yerinde olan
- Ergenlik çağına gelen
- Seyahat özgürlüğüne sahip olan
- Hacca gitmesine engel bir hastalığı bulunmayan
- Yol güvenliği bulunan
- Hac için gerekli maddi güce sahip olan

her Müslüman’ın ömründe bir defa hacca gitmesi farzdır.

Hac, Allah’ın rızasını kazanmak için yerine getirilir. Hac görevini yerine getirenler Allah’ın kendilerine verdiği sağlık ve zenginlik nimetinden dolayı O’na şükretmiş olurlar. Önemli mekânları ziyaret ederek Allah’a dua ve ibadet ederler. Peygamberimizin doğ-

duğu ve yaşadığı yerleri ziyaret ederek mutlu olurlar.

Hac ile dünyanın değişik yerlerinden gelen farklı renk, ırk ve kültürlere sahip Müslümanlar bir araya gelip tanışma imkânı bulur. Böylelikle Hucurat suresi 10. ayetinde geçen “Bütün inananlar kardeştir...” evrensel prensibini hayata geçirmiş olurlar. Hac ile sevinç ve üzüntüler paylaşılarak kardeşlik ve dostluk duyguları pekişir. Bencilliğin ifadesi olan “ben” duygusu yerini “biz” duygusuna bırakır.

Hac yolculuğu insanlarda bilgi ve görgüyü artırır. Mala bağımlılığı azaltarak yardımlaşma duygusunu geliştirir.

Hac ibadeti esnasında günahlardan tövbe ederek arınma imkânı bulunur.

“Kim Allah için hacceder ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsa annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından arınmış bir şekilde hacdan döner.”

Hadis-i şerif

Hac’da giyilen ihram, ihsanlar arasındaki makam ve mevki farkını kaldırarak tüm insanların Allah katında eşit olduğu bilincini kişiye kavratır. İhram yasakları, kişiye Allah’a itaat ve sabrı öğretir.

Tavaf, Müslümanların birlikteliğinin sembolüdür. Ayrıca insanlar tavafı Allah’a bağlılıklarını gösterir.

Vakfe, hesap vermek için mahşer alanında bekleyişi sembolize eder.

Sa’y, Hz. Hacer’in oğlu için su arayışının bir ifadesidir. Sa’y ile kişi bu olayı hatırlar. Allah’tan ümit kesmemeyi, sabır ve tevekkülü öğrenir.

Şeytan taşlama ile iyi bir insan olmanın önündeki engeller akla getirilir, kötülüklerden uzak durulacağı kararlı bir şekilde ortaya konur.

B. HACCIN YAPILIŞI

İhram: Sözlükte; haram kılmak, yasaklamak anlamına gelir. Hac veya umre yaparken normal zamanlarda yapılmasında dinimizce herhangi bir sakınca

olmayan bazı davranışların belli bir süre için yasak olması demektir. İhram farzdır.

İhram yasakları nelerdir?

- › Saç, sakal ve tırnak kesmek
- › Bitkileri koparmak ve hayvanlara zarar vermek
- › Kavga etmek
- › Koku sürünmek
- › Erkeklerin dikişli elbise giymesi

Mikat: İhram yasaklarının başladığı sınırdır. Kâbe'ye gidenler mikatta ihrama girer, hacca niyet eder ve telbiye duasını okur.

Telbiye: İhrama giren kişinin Kâbe'ye varıncaya kadar yolculuğu esnasında yaptığı "Lebbeyk Allahümme lebbeyk..." şeklinde başlayan duadır.

Tavaf: Kâbe'nin güneydoğu köşesinde bulunan Hacerü'l Esved (Siyah Taş)'in hizasından başlayarak Kâbe'nin etrafında yedi kez dönmektir. Bu dönüşlerden her birine **şavt** adı verilir. Yedi kez dönüldüğünde bir tavaf gerçekleşmiş olur. Tavaf haccin farzlarındandır. Farz olan tavaf Kurban Bayramı'nın ilk üç gününde yerine getirilir.

Sa'y: Hz. Hacer'in oğlu İsmail için su arayışını sembolik olarak ifade etmek için Kâbe'nin yakınında bulunan Safa ve Merve tepeleri arasında yedi kez gidip gelmektir.

Hz. Hacer ve oğlu İsmail'in çölde yaşadıkları su sıkıntısı karşısında Allah kendilerine yerden çıkan, bir su kaynağı ihvan etmiş, günümüze kadar tükenmeden gelen bu suya **zemzem** adı verilmiştir.

Vakfe: Arefe günü öğle vaktinden bayram sabahına kadar bir süre Arafat'ta beklemektir. Arafat vakfesi, haccin farzlarından biridir.

Hac yapmak için ilk iş olarak mikat denilen yerde ihrama girilir. İsteyenler sünnet olan selamlama tavafını yapar. Arefe günü öğleden sonra Arafat'ta Arafat vakfesi yapılarak dua ve ibadetle meşgul olunur. Güneş battıktan sonra Müzdelife'ye geçerek burada sabah namazına kadar Müzdelife vakfesi yapılır ve şeytan taşlamak için taş toplanır. Müzdelife'de sabah namazının kılınmasının ardından Mina'ya hareket edilir. Bayramın birinci günü Mina'da şeytan taşlanır ve kurban kesilir. Sonrasında tıraş olunarak ihramdan çıkılır. Daha sonra farz olan ziyaret tavafı gerçekleştirilir ve sa'y yapılır. Hac ibadetini yerine getiren Müslümanlar, Mekke'den ayrılmadan önce son bir kez Kâbeyi tavaf ederek Veda Tavafı'nı gerçekleştirir.

Haccin farzları üçtür.

1. İhrama girmek
2. Arafat'ta vakfe yapmak
3. Kâbe'yi tavaf etmek

Hac görevini yerine getirenler Mescid-i Nebi'de Peygamberimizin kabrinin bulunduğu yer olan Ravza-i Mutahhara'yı ziyaret etmeyi ihmal etmezler. Böylelikle "Beni vefatımdan sonra ziyaret edenler, hayatında ziyaret etmiş gibidir." hadisine uyararak Peygamber sevgisini ifade etmiş olurlar.

C. UMRE VE ÖNEMİ

Umre kelimesi, ziyaret etmek anlamına gelmektedir. Dini bir terim olarak ise kişinin hac zamanları dışında istenilen bir vakitte ihrama girip tavaf ve sa'y ibadetini yaptıktan sonra tıraş olup ihramdan çıkarak yaptığı bir ibadettir. Hem beden hem de malla yapılan sünnet bir ibadettir.

"Haccı da, umreyi de Allah için tamamlayın..."
(Bakara suresi, 196. ayet)

Peygamberimiz “Umre, ikinci bir umreye kadar yapılan günahların keffaretidir.” buyurularak umrenin önemine dikkat çekmektedir.

Umre yapmak isteyen kişi mikat sırasında ihrama girerek Mescid-i Haram’a gelir. Umre tavafı için niyetlenir ve tavafını yerine getirir. İki rekatlık tavaf namazını kıldıktan sonra Safa ve Merve tepeleri arasında sa’y ibadetini yerine getirir. Daha sonra tıraş olarak ya da saçlarını kısaltarak ihramdan çıkar.

Umre ibadeti bazı yönleriyle hacdan farklıdır. Bunlar;

- * Umre, hac zamanı dışınca her zaman yapılabilir.
- * Bir sene içinde bir kez hac yapılırken umre birden fazla yapılabilir.
- * Umrede hacdan farklı olarak vakfe, şeytan taşlama ve kurban kesme yoktur.
- * Haccın farzı ihrama girmek, Kâbe’yi tavaf etmek ve Arafat’ta vakfe yapmak olmak üzere üçtür. Umrenin, şartı ikidir. İhrama girmek ve Kâbe’yi tavaf etmek.
- * Hac farz, umre ise sünnet bir ibadettir.

D. KURBAN İBADETİ VE ÖNEMİ

İslam dininde yerine getirilmesi vacip ibadetlerden biri de kurbandır. Hicretin ikinci yılında emredilmiştir. Kurban kelimesinin sözlük anlamı yaklaşmak, yakın olmaktır. Kurban, Allah’a yaklaşmak ve Onun rızasını kazanmak için belirli bir zamanda uygun nitelikteki bir hayvanı kesmektir. Ayrıca kesilen hayvana da **kurban** denilir.

Kurban kimlere vaciptir?

- › Akıllı
- › Ergenlik çağına girmiş
- › Zekât verebilecek ölçüde zengin olan Müslümanlara vaciptir.

“Biz, her ümmet için Allah’ın kendilerine rızık olarak verdiği kurbanlık hayvanların üzerlerine O’nun adını anarak kurban kesmeyi meşru kıldık. İlahınız, tek bir İlah’tır. Öyle ise O’na teslim olun. (Ey Muhammed!) O ihsaslı ve mütevazı insanları müjdele!”

(Hac suresi, 34. ayet)

“Kim imkânı olduğu hâlde kurban kesmezse bizim mescidimize yaklaşmasın.”

Hadis-i Şerif

Kurban, Kurban Bayramı namazından sonra kesilmeye başlanır ve bayramın üçüncü gününe kadar devam eder. Kişi kurbanını kendisi kesemezse yerine vekil tayin edip kestirebilir. Kurbanlık hayvan kesilirken kıbleye doğru yatırılmalı ve “Bismillâhi Allahu ekber” denilmelidir. Kesim esnasında kurbanlık hayvana eziyet verici davranışlardan kaçınılmalı, çevre temizliğine ve sağlık koşullarına uyulmalıdır.

Kurban etinin bir bölümü yoksullara verilir, bir bölümü ev halkı için ayrılır, bir bölümü de misafirlere ikram edilir. Ancak kişi isterse kurbanın tamamını yoksullara verebilir. Kurbanın derisi, hayır kurumlarına ya da fakirlere verilebilir.